

Lorenzo Marone

**Waarom het zo aantrekkelijk is
om gelukkig te zijn**

Vertaald door Hilda Schraa en Manon Smits

2018 Prometheus Amsterdam

*Voor de kwetsbare zielen,
die liefhebben zonder van zichzelf te houden*

Oorspronkelijke titel *La tentazione di essere felici*

© 2015 Lorenzo Marone

© 2018 Nederlandse vertaling Uitgeverij Prometheus en

Hilda Schraa en Manon Smits

Omslagontwerp Jan van Zomeren

Foto auteur Susy Serbandini

Zetwerk Elgraphic bv, Vlaardingen

www.uitgeverijprometheus.nl

ISBN 978 90 446 3607 9

Voor alle duidelijkheid

Mijn zoon is homo.

Hij weet het. Ik weet het. Toch heeft hij het me nooit opgebiecht. Op zich niks mis mee, er zijn zo veel mensen die wachten tot hun ouders dood zijn voordat ze zich laten gaan en vrijuit hun seksualiteit beleven. Maar bij mij gaat die vlieger niet op, ik ben van plan het nog heel lang vol te houden, nog zeker een jaar of tien. Als Dante uit de kast wil komen, zal hij zich dus niks aan moeten trekken van ondergetekende. Ik vertik het om voor zijn seksuele geneugten de pijp aan Maarten te geven.

Cesare Annunziata

Het getik van de wekker is het enige geluid dat me gezelschap houdt. Op dit tijdstip slaapt iedereen. Het schijnt dat de eerste uren in de ochtend het beste moment voor je slaap zijn, dan zitten je hersens in de REM-fase, de fase waarin je droomt, je ademhaling onregelmatig wordt en je ogen razendsnel heen en weer schieten. Een allesbehalve plezierig schouwspel dus, alsof je met een bezetene te maken hebt.

Ik droom nooit. Althans, ik herinner me nooit iets. Misschien omdat ik weinig slaap en vroeg wakker word. Of omdat ik te veel drink. Of misschien puur omdat ik oud ben en bij oude mensen de dromen simpelweg op zijn. Het brein heeft een leven lang de eigenaardigste fantasieën uitgewerkt, logisch dat na verloop van tijd de inspiratie begint op te drogen. De creatieve ader bereikt in ieders bestaan op een gegeven moment een hoogtepunt, daarna volgt onherroepelijk het verval en in je laatste levensdagen ben je niet eens meer in staat je een seksscène voor de geest te halen. Als je jong bent is dat juist je uitgangspunt: fantaseren over onwaarschijnlijke nachten vol passie met de showgirl van dat moment, of het meisje dat naast je zit in de klas, of zelfs met de lerares die, God mag weten waarom, er blijkbaar naar snakte om zich in de armen te storten van een snotneus met een begin-

nend snorretje en heel wat puistjes op de koop toe. Natuurlijk, de verbeeldingskracht komt al eerder op gang, als kind al, maar volgens mij heeft het masturberen in de tienertijd een behoorlijke impact op de ontwikkeling van iemands creativiteit.

Ik was uitermate creatief.

Ik besluit mijn ogen open te doen. Als het er zo voor staat, komt er van slapen toch niets meer. In bed maakt mijn brein de ongelooflijkste reizen. Dan moet ik bijvoorbeeld ineens denken aan het huis van mijn opa en oma. Ik zie het zo weer voor me, stap er binnen, loop van de ene naar de andere kamer, ruik de geuren die uit de keuken komen, hoor het gepiep van het deurtje van de buffetkast in de eetkamer, of het gekwetter van de vogeltjes op het balkon. Ik blijf zowaar even stilstaan bij de inrichting, herinner me de kleinste details, tot de snuisterijen aan toe. Als ik mijn ogen stevig dichtknijp, lukt het me zelfs om in oma's spiegel te kijken en mezelf weer als kind te zien. Ik weet het, ik had gezegd dat ik niet meer droomde, maar toen bedoelde ik tijdens de slaap. Als ik wakker ben, kom ik nog wel degelijk een heel eind.

Ik gluur naar de wekker en slaak een vloek onder de lakens. Ik dacht dat het vijf uur was, maar het is pas kwart over vier. Buiten is het donker, in de verte klinkt met regelmatige tussenpozen een inbraakalarm, de vochtigheid vervaagt de contouren en de katten liggen opgerold onder de auto's.

De hele buurt slaapt, ik lig te malen.

Ik draai me op mijn andere zij en dwing mezelf mijn oogleden weer te laten zakken. Feit is dat ik in bed nog geen minuut stil kan liggen, de energie die ik overdag heb opgehoopt komt vrij, een beetje zoals de zee in de zomer de warmte van de dag vergaart om die aan de nacht af te geven. Mijn oma zei altijd dat wanneer je lichaam maar niet tot rust wil komen, je doodstil moet blijven liggen; na een tijdje begrijpt je gestel dat er weinig herrie valt te schoppen en ontspant het. Alleen heb je om een dergelijk plan uit

te voeren zelfdiscipline en geduld nodig, twee eigenschappen die ik allang heb opgesoupeerd.

Ik merk dat ik naar een boek op het nachtkastje lig te staren. Ik heb dat boekomslag wel vaker bekeken, maar nu vallen me details op die me eerder waren ontgaan. Een gevoel van verbazing bekruipt me, en dan besef ik wat er aan de hand is: ik kan van dichtbij lezen. Niemand van mijn leeftijd, waar ook ter wereld, kan dat. De technologie heeft de laatste eeuw reuzensprongen gemaakt, maar verziendheid blijft een mysterie waar de wetenschap geen vat op krijgt. Ik voel aan mijn gezicht en begrijp dan het waarom van deze onverwachte wonderbaarlijke genezing: ik heb mijn bril opgezet, een handeling die ik tegenwoordig automatisch uitvoer, zonder erbij na te denken.

Het is tijd om op te staan. Ik ga naar de wc. Dit moet ik eigenlijk niet zeggen, maar ik ben oud en ik doe gewoon waar ik zin in heb. Ik plas namelijk zittend, net als vrouwen. En niet omdat ik niet op mijn benen kan staan, maar omdat ik anders met mijn sproeier ook de tegeltjes voor me zou natmaken. Het is niet anders, vanaf een bepaalde leeftijd gaat dat ding een eigen leven leiden. Net als ik (en net als zo'n beetje alle bejaarden) trekt hij zich geen bal aan van wie hem iets over het leven wil uitleggen, en gaat hij gewoon zijn eigen gang.

Wie zich over de ouderdom beklagt, is niet goed bij zijn hoofd. Nee, wacht, stekeblind lijkt me beter de lading te dekken. Iemand die geen hand voor ogen ziet. Want er is maar één alternatief en dat lijkt me niet echt begerenswaardig. Je mag dus wel van geluk spreken dat je tot hier bent gekomen. Maar het leukste is wel, zoals ik al zei, dat je je kunt permitteren om te doen waar je zin in hebt. Wij senioren mogen alles, zelfs een bejaarde die in de supermarkt steelt wordt met mildheid en begrip bejegend. Terwijl een stelende puber in het beste geval voor 'vlegel' wordt uitgemaakt.

Kortom, op een bepaald moment in je leven gaat er een wereld voor je open die tot dan toe ontoegankelijk was, een magisch gebied dat wordt bevolkt door vriendelijke, hulpvaardige en hartelijke mensen. Maar het waardevolste wat je dankzij de ouderdom in de wacht sleept, is respect. Morele integriteit, solidariteit, ontwikkeling en talent stellen niets voor vergeleken bij een perkamentachtige huid, ouderdomsvlekken in je gezicht en bevende handen. Al met al ben ik tegenwoordig een gerespecteerd man, en let wel, dat is niet niks. Respect is een wapen dat een mens in staat stelt een doel te bereiken dat voor velen onhaalbaar is: je leven leiden zoals jij dat wilt.

Mijn naam is Cesare Annunziata, ik ben zevenenzeventig en gedurende tweeënzeventig jaar en honderdelf dagen heb ik mijn leven door de plee gespoeld. Toen begreep ik dat het moment daar was om de achting die ik had verworven voortaan beter te gebruiken zodat ik er pas echt plezier van zou hebben.

Er is maar één verschil

Vanochtend belde de oudste, mijn dochter Sveva.

‘Pap?’

‘Hallo.’

‘Zeg, ik moet je iets vragen...’

Ik had niet moeten opnemen. Ervaring dient er juist toe om niet je leven lang dezelfde stommititeiten te begaan. Ik heb niets van het verleden geleerd en blijf onverstoorbaar instinctief handelen.

‘Zou jij Federico van school willen halen? Ik heb een zitting en het wordt laat.’

‘Kan Diego dat niet doen?’

‘Nee, die heeft het te druk.’

‘Ik snap het...’

‘Je weet dat ik het niet zou vragen als ik een alternatief had.’

Ik heb ze goed opgevoed, die kinderen van me, ik mag niet klagen. Ik ben niet zo’n typische opa die altijd zijn kleinkinderen ophaalt. Ik huiver al bij de aanblik van die zielige oudjes bij school die bijvoorbeeld de auto’s laten stoppen. Ja, ik weet het, ze maken zich nuttig in plaats van weg te rotten achter de geraniums, maar ik kan er niets aan doen: een ‘klaar-over-opa’ is voor mij net zoets als een fotorolletje, een telefooncel, een tele-

foonmunt, een videocassette, zaken uit vervlogen tijden die geen echte functie meer hebben.

‘En waar moet ik hem dan naartoe brengen?’

‘Naar jou thuis, of je kunt ook naar mijn praktijk komen. Ja, doe dat maar, breng hem maar hier, alsjeblieft.’

Nu sta ik hier voor de school op mijn kleinzoon te wachten. Ik sla de kraag van mijn jas omhoog en steek mijn handen in mijn zakken. Ik ben te vroeg, een van die dingen die ik met het klimmen der jaren heb geleerd. Hoe ik mijn dagen moet indelen. Nou ja, niet dat er veel valt te plannen, maar de weinige zaken die er zijn doe ik graag gestructureerd.

Sveva's telefoontje heeft mijn planning in de war geschopt. Ik moest naar de kapper, vanavond heb ik een afspraakje met Rossana. Ze is een prostituee. Ja, ik ben een hoerenloper, en wat dan nog? Ik heb nog bepaalde lusten die bevredigd moeten worden en niemand aan mijn zijde aan wie ik verantwoording moet afleggen. Het is sowieso wat sterk uitgedrukt, ik ga niet echt naar de tippelzone, ook omdat het voor mij nogal moeilijk zou worden om iemand op te pikken terwijl ik met de bus ben; mijn rijbewijs is verlopen en ik heb het niet laten verlengen. Rossana is een oude vriendin die ik een tijd geleden heb ontmoet, toen zij bij mensen thuis injecties kwam geven. En zo belandde ze ook bij mij in de woonkamer. Ze kwam elke ochtend heel vroeg, gaf me een prik in mijn billen en vertrok weer zonder een woord te zeggen. Later bleef ze voor een kop koffie, en uiteindelijk wist ik haar zover te krijgen om bij mij onder de lakens te kruipen. Achteraf gezien was dat niet heel moeilijk. Pas na een tijdje begreep ik dat de pseudoverpleegster niet door mijn glimlach in vervoering was geraakt, toen ze met een ernstig gezicht uitriep: ‘Ja, je bent aardig en ook knap om te zien, maar ik heb een zoon die ik moet helpen!’

Ik heb mensen die er niet omheen draaien altijd bijzonder ge-

waardeerd en sindsdien zijn we bevriend. Zij loopt onderhand tegen de zestig, maar heeft nog steeds twee flinke prammen en een mooie kont. Op mijn leeftijd heb je meer niet nodig, je valt vooral voor de gebreken, die maken het schouwspel geloofwaardiger.

Daar komt Federico aan. Als de mensen om me heen zouden weten dat die oude man die met zijn kleinzoon op stap gaat een minuut geleden nog aan de borsten van een prostituee dacht, zouden ze er schande van spreken en de ouders van de kleine inlichten. Geen idee waarom een bejaarde geen zin meer mag hebben om te neuken.

We stappen in een taxi. Het is pas de derde keer dat ik mijn kleinzoon van school haal, maar Federico heeft tegen zijn moeder gezegd dat hij het fijn vindt als ondergetekende hem ophaalt. Hij zegt dat hij van zijn andere opa moet lopen en dat hij dan helemaal bezweet thuiskomt. Maar met mij gaat hij met de taxi naar huis. Dat zou er nog aan moeten mankeren, zeg! Ik heb een respectabel pensioen, geen huwelijksjubileum dat gevierd moet worden en twee volwassen kinderen. Ik kan mijn geld uitgeven aan zo veel taxi's en Rossana's als ik wil. Maar deze chauffeur is een lomperik. Dat komt helaas voor. Hij vloekt, toetert zonder reden, rijdt keihard en remt pas op het laatste moment, gaat tekeer tegen voetgangers en stopt niet voor rood. Ik zei het al, een van de mooie kanten van de oude dag is dat je kunt doen wat je wilt. Dus besluit ik de man die mijn dag wil verpesten te straffen.

'Rij eens wat rustiger!' roep ik.

De man antwoordt niet eens.

'Hebt u gehoord wat ik zei?'

Stilte.

'Oké, zet de auto maar aan de kant en geef me uw rijbewijs.'

De taxichauffeur kijkt stomverbaasd om.

‘Ik ben een gepensioneerde sergeant van de carabinieri. Uw rijstijl is volkomen ongepast en brengt de veiligheid van de passagiers in gevaar.’

‘O nee, sergeant, neemt u me niet kwalijk, ik heb gewoon een rotdag. Problemen thuis. Mijn excuses, ik zal langzamer rijden.’

Federico kijkt me aan en staat op het punt zijn mond open te doen. Ik knijp even in zijn arm en geef hem een knipoog.

‘Wat voor problemen?’ vraag ik dan.

Mijn gesprekspartner buigt heel even zijn hoofd en geeft vervolgens een sterk staaltje van zijn fantasie ten beste: ‘Mijn dochter zou binnenkort trouwen, maar haar man is zijn baan kwijtgeraakt.’

‘Ik begrijp het.’

Best een goede smoes, valt niks van te zeggen, geen ziekte of dood van een familielid. Dit is geloofwaardiger. Als we voor Sveva’s kantoor stoppen, wil de man geen geld aannemen. Weer een gratis ritje van een ongemanierde Napolitaan. Federico kijkt me lachend aan, ik geef hem weer een knipoog. Hij is inmiddels wel gewend aan mijn optredens, de vorige keer deed ik me voor als belastinginspecteur. Ik heb er lol in, ik doe het heus niet om te besparen. En ik heb ook niks tegen taxichauffeurs in het algemeen.

Sveva is er nog niet. We installeren ons in haar kantoor, Federico languit op een bankje, ik achter haar bureau, waarop pontificaal een foto van Sveva met haar man en kind prijkt. Ik ben niet bijzonder op Diego gesteld, het is een beste kerel, daar niet van, maar mannen die te braaf zijn werken me op de zenuwen, dat is gewoon zo. En volgens mij heeft Sveva genoeg van hem; ze is altijd chagrijnig, altijd gehaast en met haar gedachten bij haar werk. Het tegenovergestelde van hoe ik tegenwoordig ben eigenlijk, maar misschien wel net zoals ik vroeger was. Volgens mij is ze ongelukkig, alleen heeft ze het daar niet over met on-

dergetekende. Misschien praatte ze er wel over met haar moeder. Ik ben niet geschikt om naar anderen te luisteren.

Ze zeggen dat je om een goede partner te zijn helemaal niet allerlei goede raad hoeft te geven, je hoeft alleen maar aandachtig te luisteren en begripvol te zijn, dat is het enige wat vrouwen willen. Ik kan dat niet, na een tijdje krijg ik het op mijn heupen, dan zeg ik hoe ik erover denk en ik word woest als de dame in kwestie niet naar me luistert en haar eigen zin doordrijft. Dat was een van de redenen dat ik eeuwig en altijd ruzie had met mijn vrouw Caterina. Zij wilde alleen maar iemand bij wie ze haar hart kon luchten, ik was na twee minuten al volledig in beslag genomen door de oplossing die ik voor haar had. Gelukkig is de ouderdom me te hulp geschoten: ik heb ontdekt dat het voor mijn gezondheid beter is om geen familieproblemen aan te horen. Ze willen toch niet dat je ze voor hen oplost.

Het vertrek heeft een mooi, groot raam dat uitkijkt op de drukke straat vol voetgangers, en als hier tegenover een wolkenkrabber stond in plaats van een haveloos tufstenen gebouw zou ik bijna denken dat ik in New York was. Alleen heb je in die Amerikaanse wereldstad geen Quartieri Spagnoli met die steegjes die vanaf de top van de heuvel naar beneden glibberen, met vervallen gebouwen die geheimen uitwisselen langs de waslijnen vol kleren, met straten vol gaten en auto's die op een miezerig stukje stoep staan geparkeerd, tussen een paaltje en de ingang van een kerk. In New York verbergen de zijstraten niet een hele wereld die in haar eigen schaduwen verdwaalt, daar nestelt de schimmel zich niet op de gezichten van de mensen.

Terwijl ik zit te mijmeren over het verschil tussen de Big Apple en Napels, zie ik Sveva uit een zwarte SUV stappen en naar de hoofdingang lopen. Voor de deur staat ze stil, haalt de sleutels uit haar tas, dan loopt ze terug en stapt weer in de auto. Van hierboven zie ik alleen haar in zwarte panty's gehulde benen. Ze